

1. Buhara doğumlu olan İbn Sînâ, ciddi bir eğitim aldı ve oldukça erken bir dönemde tıbbi tecrübe kazandı. Onun başlıca tıp eseri olan el-Kanun fi't-Tıb, beş ciltten oluşur. Bu anıt kitap, açıklık ve derinliğiyle tıp incelemeleri için aranan temel bir eser oldu. Yüzyıllar boyunca bu eser doğuda ve batıda başlıca bir başvuru kaynağı haline geldi. Birçok dile tercüme edildi ve sık sık yeniden basıldı.

Buna göre İbn Sînâ ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Eserleri kendi döneminde geçerli olmuştur.
- B) Bilime öncülük eden bilim adamlarından biri olmuştur.
- C) Tıp tarihinde önemli bir yere sahiptir.
- D) Eserleri Batıda kabul görmüştür.

2.

- Astronomi ve matematik alanında yazmış olduğu iki önemli eseri vardır.
- Fatih Sultan Mehmet tarafından İstanbul'a davet edilmiştir.
- Yerin şekli ve yedi iklim üzerinde çalışmalar yapmıştır.

Yukarıda özellikleri verilen Türk-İslam bilginini aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ali Kuşçu
- B) Takiyüddin
- C) İbn-i Sina
- D) Harezmi

3. Ali Kuşçu; 15. yüzyılda yaşamış, astronominin önde gelen bilginlerinden olarak kabul edilmiştir. Fatih Külliyesi'nde bir Güneş saati yapan Ali Kuşçu, Ay'ın ilk haritasını çıkarmış bu sebeple de NASA tarafından adı bugün Ay'ın bir bölgesine verilmiştir.

Bu bilgilere göre Ali Kuşçu ile ilgili olarak;

- I. Çalışmaları evrensel boyuttadır,
- II. Astronomi çalışmaları yapmıştır,
- III. Tıp alanında da bilime katkıda bulunmuştur.

değerlendirmelerinden hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) II ve III
- D) I, II ve III

4.

- Takiyüddin
- Ali Kuşçu
- Hezarfen Ahmet Çelebi

Yukarıda verilen Türk-İslam bilginlerinin ortak özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Astronomi alanında çalışmalar yapmaları
- B) Aynı dönemde yaşamaları
- C) Fatih Sultan Mehmet'in koruyuculuğunda çalışmaları
- D) Kendi isimlerinde rasathanelerinin bulunması

5. Uluğ Bey; Timur İmparatorluğu'nun 4.

sultanı ve Türk matematikçi ve astronomi bilginidir. Uluğ Bey, Ali Kuşçu'nun da içinde bulunduğu matematik ve astronomi bilginleri ile bilimsel çalışmalar yapmak için bir kurul oluşturmuş, bu kurula başkanlık etmiştir. Ayrıca Semerkand da gözlem evi ve medrese yaptırmıştır.

Bu bilgiye göre Uluğ Bey ile ilgili olarak;

- I. Matematik ve astronomi çalışmaları yapmıştır.
- II. Özgün buluşlar ortaya koymuştur.
- III. İlim adamlığı yanında devlet adamlığı vasfı da vardır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) II ve III

6.

- Takiyyüddin
- Ali Kuşçu
- İbn Haldun

Yukarıdaki bilginler, verilen seçeneklerdeki özelliklerle eşleştirildiğinde hangisi dışarıda kalır?

- A) En önemli eseri "Mukaddime"dir.
- B) Ceylan derisi üzerine bir Dünya haritası çizmiştir.
- C) Fatih Külliyesi'nde bir güneş saati yapmıştır.
- D) Osmanlı'nın en önemli astronomlarından biridir.

7. Avrupa'da "Avicenna" olarak bilinen İbn-i Sina'nın hazırladığı "El-Kanûn Fi't-Tıbb (Tıpta Kanun)" kitabı Doğu'da 19. yüzyıla kadar Batı'da 16. Yüzyılın sonuna kadar ders kitabı olarak okutulmuş ve Latinceye on kez çevrilmiştir.

Bu duruma bakılarak;

I. İbn-i Sina tıp alanında yaptığı çalışmalarla batı ve doğu dünyasında etkili olmuştur.

II. İbn-i Sina'nın çalışmaları sadece batı dünyasında değer görmüştür.

III. Batı dünyası kitabı kendi dillerine de çevirerek anlamaya çalışmıştır.

gibi yorumlardan hangileri yapılabilir?

A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) II ve III

8.

I. Uluğ Bey

II. Biruni

III. Battani

Yukarıdaki Türk-İslam bilginlerinden hangileri astronomdur?

A) Yalnız I

B) I ve II

C) II ve III

D) I, II ve III

9. Müslüman bilim insanları, yapabilecekleri keşiflerin, kendilerine ne büyük faydalar sağlayacağını ve insanların hayatında ne kadar kapsamlı etkiler yapacağını başlangıçta anlamışlardı. Metal sanayii ve teknik aletler alanlarında, son derece değerli keşifler yaptılar. Metal karışımları ve boyaları keşfettiler. Damıtma, esans çıkarma ve optik camlar yapma usullerini keşfettiler.

Verilen parça, aşağıdaki sorulardan hangisinin açıklamasıdır?

A) Orta Asya Avrupa medeniyeti ve Türk-İslam medeniyeti arasındaki farklar nelerdir?

B) Türk-İslam dünyasında yetişen bilginler hangi alanlarda çalışmalar yapmışlardır?

C) Avrupa'da bilimin gelişmesini hangi bilginler sağlamıştır?

D) İslam dünyasında bilimin gelişme nedenleri nelerdir?

10. Bağdat, Abbasi Devleti'nin başkenti olduktan sonra İslam dünyasının ilim, kültür ve medeniyet merkezlerinden biri hâline gelmiştir. Devlet adamlarının himaye ve teşvikleriyle kurulan kurumlarda önemli bilim insanları yetişmiştir. Semerkant'ta Timur İmparatorluğu'nun 4. Sultanı Uluğ Bey tarafından inşa edilmiş rasathanede çeşitli gözlemler yapılmıştır. Semerkant'taki gök bilimciler yılın 365 gün, 6 saat, 10 dakika ve 8 saniye olduğunu hesaplamışlardır. Tük İslam devleti yöneticilerinden biri olan Gazneli Mahmut ise sarayında Birûni'yi ağırlamış ona yaptığı ve yapacağı bilimsel çalışmalarda destek olmuştur.

Bu duruma bakılarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

A) Gazneliler, siyasal ve ekonomik alanda pek çok çalışma yapmışlardır.

B) Türk-İslam dünyasının bazı liderleri bilimsel çalışmaları desteklemiştir.

C) Bilimsel gelişmeler her zaman aynı hızda yaşanmıştır.

D) Doğu dünyasının bilimdeki gelişmeleri, askerî mücadeleler ile ilgilidir.

11.

➤ Osmanlı Devleti'nde gök cisimlerinin gözlemlenmesi için kurulmuş olan gözlemevlerine "rasathane" denmiştir.

➤ Farabi, Aristo'nun düşüncelerini geliştirerek "ikinci öğretici" unvanını almıştır.

➤ Takiyyüddin, Fatih Sultan Mehmet'in himayesinde felsefe alanında çalışma yapmıştır.

➤ El-Cezeri tavus kuşu şeklinde Artuklu hükümdarı için bir robot yapmıştır.

Yukarıda verilen bilgilerden kaç tanesinin doğru olduğu söylenebilir?

A) 1 B) 2 C) 3 D) 4

12. Türkler; Anadolu'ya geldikleri 1071 yılından sonra Selçuklular, Türk beylikleri ve Osmanlılar döneminde birçok bilim insanı yetiştirmişlerdir.

Aşağıdaki bilim insanlarından hangisi Türk bilim tarihinde yer almaz?

- A) Ömer Hayyam
- B) Ali Münşi
- C) Sabuncuoğlu Şerefeddin
- D) Kaşgarlı Mahmut

13. Coğrafya alanında çalışmalar yapmış olan aşağıdaki kişilerden hangisi, diğerlerinden farklı bir özellik gösterir?

- A) Piri Reis
- B) Mesudî
- C) Kâtip Çelebi
- D) İbn-i Batuta

14.

Yukarıda görselleri verilen bilim insanlarıyla ilgili olarak,

- I. Yaptıkları çalışmalar, günümüz bilimsel bilgi birikimine katkı sağlamıştır.
- II. Bilgi birikimleri ve eserleri Batı dünyası tarafından da kullanılmıştır.
- III. Belli bir dönemden sonra çalışmalarını Avrupa'da sürdürmüşlerdir.

gibi bilgilerden hangileri doğrudur?

- A) Yalnız II
- B) Yalnız III
- C) I ve II
- D) II ve III

15. Aşağıdaki Türk-İslam bilginlerinden hangisi matematik alanında ünlenmemiştir?

- A) İbn-i Sina
- B) İbn-i Türk
- C) Harezmi
- D) Gelenbevi İsmail

16. Osmanlı Devleti'nin donanma komutanlarından biridir. Coğrafya alanında önemli eserler vermiştir. Bunlardan biri de Kitab-ı Bahriye adlı eseridir. Bu eserinde Akdeniz limanlarını tanıtmıştır.

Özellikleri verilen Türk-İslam bilgini aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Katip Çelebi
- B) Piri Reis
- C) Harezmi
- D) Takîyüddin

17. İlk cebir kitabını yazmıştır. Avrupa'nın bilmediği "sıfır" rakamını ilk kez kullanmıştır. Abbasi Halifesi Me'mûn, ona Bilgelik Evi'nde çalışması için bütün imkânları sunmuştur.

Yukarıda özellikleri verilen Türk-İslam bilgini hangisidir?

- A) Harezmi
- B) Birunî
- C) İbn-i Sina
- D) Ali Kuşçu

18.

- I. Dinî ve kültürel nedenler
- II. Teknik nedenler
- III. Hattatlık mesleğinin yaygın bir uğraş olarak etkin olması

Matbaanın Osmanlı Devleti'ne geç gelmesinin nedenleri yukarıdakilerden hangileridir?

- A) I, II ve III
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve III

CEVAP ANAHTARI

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
A	A	B	A	B	B	C	D	B	B
11	12	13	14	15	16	17	18		
C	A	D	C	A	B	A	A		

Kazanım testlerinden derlenmiştir...

